

DECIZIE

23 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Lilia Roic-Botezatu
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni de tip închis „Moldavskaia GRES”, reprezentată de avocatul Serghei Covali, în cauza civilă intentată la cererea depusă de creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” (Federația Rusă) împotriva debitorului Societatea pe Acțiuni de tip închis „Moldavskaia GRES” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, eliberarea titlului executoriu și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis cererea creditorului ООО „БелгорхимпромЭнерго” (Federația Rusă), s-a recunoscut și s-a încuviințat executarea pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii arbitrale străine,

constată:

La 19 aprilie 2023, creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” (Federația Rusă), reprezentat de avocatul Ion Cerga, a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere împotriva debitorului Societatea pe Acțiuni de tip închis „Moldavskaia GRES” (în continuare SA „Moldavskaia GRES”) cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, eliberarea titlului executoriu și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго”, reprezentat de avocatul Ion Cerga, a invocat că între ООО „БелгорхимпромЭнерго”, în calitate de executor și SA „Moldavskaia GRES”, în calitate de beneficiar, a fost încheiat contract nr.264-18 din 12 noiembrie 2018 de acordarea serviciilor-lucrărilor.

În urma raporturilor civile născute în baza acestui contract s-a format datoria SA „Moldavskaia GRES” față de ООО „БелгорхимпромЭнерго”, însă, prima a refuzat să achite costul lucrărilor executate.

Astfel, ООО „БелгорхимпромЭнерго” a inițiat proces civil, conform condițiilor contractuale, la Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse.

Prin hotărârea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de

Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022 s-a încasat de la SA „Moldavskaia GRES”, or. Dnestrovsc, Moldova, în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго” în total suma de 11 894,73 de dolari SUA.

Creditorul a menționat că debitorul a participat la examinarea procesului arbitral și a contestat hotărârea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-109/2020 din 23 iulie 2021 pe cale de apel și recurs.

Prin rezoluția Curții districtuale de arbitraj din Moscova nr.A40-196891/22-63-1500 din 09 noiembrie 2022 (pronunțată la 11 noiembrie 2022) și încheierea Curții districtuale de arbitraj din Moscova nr.A40-196891/2022 din 31 martie 2023, contestațiile SA „Moldavskaia GRES” au fost respinse, iar hotărârea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022 a rămas fără modificări, devenind irevocabilă și executorie.

Creditorul a notat că alte cauze civile inițiate sau finalizate, ce ar rezulta din relațiile civile născute în baza contractului nr.264-18 din 18 noiembrie 2018, nu sunt pornite sau finalizate. La fel, nu a fost inițiată procedura de executare pe teritoriul Federației Ruse, pe motiv că debitorul este rezident al Republicii Moldova și nu dispune de active pe teritoriul Federației Ruse.

Deopotrivă, creditorul a evocat că, la 22 februarie 2023, a expediat debitorului notificare prin care a propus executarea benevolă a actului arbitral, acordându-i 15 zile din momentul recepționării reclamației. Deși, debitorul a recepționat somația la 27 februarie 2023, nu a executat benevol dispozițiile hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022. Prin urmare, debitorul a refuzat executarea hotărârii arbitrale, iar creditorul fiind impus să solicite executarea silită, posibilă doar prin recunoașterea actului arbitral și eliberarea documentului executoriu pe teritoriu Republicii Moldova.

Astfel, din motiv că debitorul este înregistrat pe teritoriul Republicii Moldova, iar activele și contul bancar la fel se află pe teritoriul Republicii Moldova, precum și în scopul executării hotărârii arbitrale, acesta urmează a fi recunoscut de către autoritățile Republicii Moldova.

În privința competenței jurisdicționale teritoriale, creditorul a indicat că a fost aleasă Curtea de Apel Chișinău, potrivit prevederilor art.38, alin.(3)-(4), art.459, alin.(1) lit.a)-b), art.460 alin.(1), art.475¹ din Codul de procedură civilă, art.51 alin.(1) din Tratatul nr.49 din 25 martie 1993 între Republica Moldova și Federația Rusă cu privire la asistența juridică și raporturilor juridice în materie civilă, art.51 din Convenția cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, semnată la Minsk la 22 ianuarie 1993, ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.402 din 16 martie 1995, în vigoare pentru Republica Moldova din 26 martie 1996,.

Subsecvent, creditorul a menționat că a suportat următoarele cheltuieli: a) asistență juridică, confirmată prin contract și bonul de încasare, în sumă de 17 000 de lei; b) servicii de traducere, fapt confirmat prin bonul de plată, în sumă 26 200 de lei; c) taxa de stat în cuantum de 270 de lei, în total suma de 36 470 de lei, care urmează a-i fi compensată din contul debitorului.

La fel, a suportat și cheltuieli legate de formarea și adunarea probelor, și anume: pentru apostilarea hotărârii arbitrale din 06 iunie 2022, a hotărârii Curții

districtuale de arbitraj din Moscova nr.A40-196891/22-63-1500 din 09 noiembrie 2022 (pronunțată la 11 noiembrie 2022) și a încheierii Curții districtuale de arbitraj din Moscova nr.A40-196891/2022 din 31 martie 2023, în suma totală de 17 920 de ruble rusești; pentru expedierea documentelor din Federația Rusă în Republica Moldova, în adresa reprezentantului, în suma de 3 636 de ruble rusești, fapt confirmat prin factură și actul de executare a lucrărilor.

Creditorul a solicitat recunoașterea hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022, privind încasarea de la SA „Moldavskaia GRES” în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго” a sumei de 11 894,73 de dolari SUA și a sumei de 267 001,60 de ruble rusești. Încuviințarea executării pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022 privind încasarea de la SA „Moldavskaia GRES” în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго” a sumei de 11 894,73 de dolari SUA și a sumei de 267 001,60 de ruble rusești. Eliberarea documentului executoriu în baza hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022 și în baza hotărârii de recunoaștere a actului arbitral privind încasarea de la SA „Moldavskaia GRES” în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго” a sumei 11 894,73 de dolari SUA și a sumei de 267 001,60 de ruble rusești în valuta națională potrivit cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la ziua încasării.

La fel, creditorul a solicitat încasarea din contul SA „Moldavskaia GRES” în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго” a sumei de 36 470 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor judecătorești legate de inițierea și examinarea prezentului proces civil, formată din: 17 000 de lei asistența juridică; 26 200 de lei servicii de traducere; 270 de lei taxa de stat.

Totodată, a solicitat încasarea din contul SA „Moldavskaia GRES” în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго” a cheltuielilor judecătorești legate de apostilarea actelor judecătorești anexate la prezenta cauză, în sumă de 17 920 de ruble rusești, în MDL potrivit cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la ziua încasării; cheltuielile judecătorești legate de expedierea documentelor din Federația Rusă în Republica Moldova în sumă de 3 636 de ruble rusești în valuta națională potrivit cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la ziua încasării.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea înaintată de creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” împotriva debitorului SA „Moldavskaia GRES”, Republica Moldova, privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, eliberarea titlului executoriu și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a recunoscut și încuviințat executarea pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022 privind încasarea de la SA „Moldavskaia GRES”, Republica Moldova, numărul de identificare 1004615000423, în favoarea ООО „БелгорхимпромЭнерго”, numărul de identificare 1107847037803, 11 894,73 dolari SUA, precum și cheltuielile pentru plata taxelor de înregistrare și arbitraj în valoare de 267 001,60 de ruble, în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii.

S-a dispus eliberarea titlului executoriu conform hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022 în privința debitorului SA „Moldavskaia GRES”, cod fiscal 1004615000423, care are sediul pe teritoriul Republicii Moldova.

S-a încasat de la SA „Moldavskaia GRES”, cod fiscal 1004615000423, în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго”, numărul de identificare 1107847037803, taxa de stat în mărime de 6 423 de lei, cheltuieli pentru traducerea autorizată în mărime de 26 200 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 17 000 de lei, în total suma de 49 623 de lei.

S-a încasat de la SA „Moldavskaia GRES”, cod fiscal 1004615000423, în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго”, numărul de identificare 1107847037803, cheltuieli legate de apostilarea actelor judecătorești în sumă de 17 920 de ruble, cât și cheltuieli judecătorești legate de expedierea documentelor în sumă de 3 636 de ruble, în total suma de 21 556 de ruble, în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii.

La 04 decembrie 2023, SA „Moldavskaia GRES”, reprezentată de avocatul Serghei Covali, a declarat recurs împotriva încheierii din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a încheierii recurate și restituirea cauzei spre rejudecare într-un alt complet (vol. II, f.d. 138-147).

În motivarea recursului a invocat că, Curtea de Apel Chișinău nu a dat apreciere argumentelor și probelor SA „Moldavskaia GRES”, încălcându-i astfel dreptul de a fi ascultat.

În opinia recurente, încheierea recurată este nemotivată, or, unica concluzie reținută de Curtea de Apel Chișinău este faptul că, în speță, nu au fost întrunite temeiurile de refuz prevăzute la art.476 din Codul de procedură civilă de recunoaștere și executare silită pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr. M-162/2021 din 06 iunie 2022.

SA „Moldavskaia GRES” a indicat că, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea *ultra petita*, cu un obiect diferit decât cel solicitat de creditor.

La fel, recurenta a considerat că soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău nu corespunde practicii arbitrajelor comerciale internaționale și jurisprudenței Curții Supreme de Justiție în materia recunoașterii și executării hotărârilor arbitrale străine.

Prin referința depusă în mod electronic la 10 ianuarie 2024, intimata ООО „БелгорхимпромЭнерго”, reprezentată de avocatul Ion Cerga, a solicitat respingerea recursului declarat de SA „Moldavskaia GRES”, reprezentată de avocatul Serghei Covali, împotriva încheierii din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art.424 alin.(2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În corespundere cu art.426 alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 08 noiembrie 2023. Conform extrasului din e-mail cu adresa „olga.girnaja@justice.md”, încheierea recurată a fost notificată în mod electronic reprezentantului recurente la 17

noiembrie 2023 (vol. II, f.d. 134).

Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a depusă la 04 decembrie 2023.

În corespundere cu art.426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art.427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În debut, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, în speță, creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго”, reprezentat de avocatul Ion Cerga, a solicitat recunoașterea și încuviințarea executării pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022 privind încasarea datoriei de la debitorul SA „Moldavskaia GRES”.

În acest sens, este de remarcat că, la moment, raporturile juridice bilaterale între Republica Moldova și Federația Rusă în materia asistenței juridice internaționale nu reglementează și situațiile de recunoaștere și executare a hotărârilor arbitrale. Respectiv, în condițiile speței, în materie de recunoaștere și executare pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârilor arbitrale emise de Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse sunt aplicabile prevederile Convenției pentru recunoașterea și executarea sentințelor străine din 10 iunie 1958, New York.

În art.I din Convenția pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, încheiată la New York la 10 iunie 1958, ratificată prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.87 din 10 iulie 1998, în vigoare pentru Republica Moldova de la 17 decembrie 1998, se arată că fiecare din statele contractante recunoaște convenția scrisă prin care părțile se obligă să supună unui arbitraj toate diferendele sau anumite diferende care s-au ivit sau ar putea să se ivească între ele privind un raport de drept determinat, contractual sau necontractual, referitor la o problemă susceptibilă a fi reglementată prin arbitraj.

Potrivit art.III din Convenția de la New York din 10 iunie 1958, fiecare din statele contractante va recunoaște autoritatea unei sentințe arbitrale și va acorda executarea acestei sentințe conform regulilor de procedură în vigoare pe teritoriul unde sentința este invocată în condițiile stabilite de reglementarea uniformă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, la 19 aprilie 2023, creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” (Federația Rusă), reprezentat de avocatul Ion Cerga, a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere împotriva debitorului SA „Moldavskaia GRES” (înscrisă provizoriu în Registrul de stat al persoanelor juridice din Republica Moldova, în temeiul Hotărârii Guvernului nr.815/2005) cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, eliberarea titlului executoriu și compensarea cheltuielilor de judecată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, Convenția de la New-York nu se referă la careva condiții pe care trebuie să le întrunească cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale, respectiv acestea sunt reglementate în legislația internă a fiecărui stat.

Așa, art.475 din Codul de procedură civilă stabilește că, (1) în sensul prezentului capitol, o hotărâre arbitrală este considerată ca fiind străină dacă:

a) este pronunțată pe teritoriul unui stat străin; sau

b) este emisă pe teritoriul Republicii Moldova, dar legea aplicată procedurii arbitrale este a unui stat străin.

(2) Poate fi recunoscută și executată în Republica Moldova o hotărâre arbitrală străină emisă, în conformitate cu o convenție arbitrală, pe teritoriul unui stat străin care este parte la Convenția privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, adoptată la New York la 10 iunie 1958, precum și o hotărâre arbitrală străină ale cărei recunoaștere și executare sunt reglementate fie prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie în baza principiului reciprocității în ceea ce privește efectele hotărârii arbitrale străine.

(3) Partea care invocă o hotărâre arbitrală străină poate solicita:

a) recunoașterea și executarea silită a hotărârii arbitrale străine; sau

b) doar recunoașterea hotărârii arbitrale străine pentru a invoca autoritatea de lucru judecat, fără a avea dreptul de executare ulterioară a hotărârii recunoscute.

Prin Hotărârea nr. 57-XIV din 10 iulie 1998, Republica Moldova a aderat la Convenția pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine din 10 iunie 1958.

Convenția de la New-York prevede la art. I și II că se aplică recunoașterii și executării sentințelor arbitrale date pe teritoriul unui alt Stat, decât acela unde se cere recunoașterea și executarea sentințelor și rezultate din diferende între persoane fizice sau juridice. Ea se aplică, de asemenea, sentințelor arbitrale care nu sunt considerate ca sentințe naționale în Statul unde este cerută recunoașterea și executarea lor. Prin "sentințe arbitrale" se înțeleg nu numai sentințele date de către arbitri numiți pentru cazuri determinate, ci de asemenea și acelea care sunt date de către organe de arbitraj permanente cărora părțile li s-au supus.

Corespunzător prevederilor art. III din Convenție, fiecare din statele contractante va recunoaște autoritatea unei sentințe arbitrale și va acorda executarea acestei sentințe, potrivit regulilor de procedură în vigoare, pe teritoriul unde sentința este invocată în condițiile stabilite în art. IV și V. Pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale, cărora li se aplică această convenție, nu vor fi impuse condiții mult mai riguroase, nici cheltuieli de judecată mult mai ridicate, decât acelea care sunt impuse pentru recunoașterea sau executarea sentințelor arbitrale naționale. Recunoașterea are ca obiect, conform art. III, „autoritatea unei sentințe arbitrale” (străine), textul referindu-se, în principal, la puterea de lucru judecat.

A doua obligație a statelor, prevăzută de Convenție, este de a recunoaște și a executa sentințele arbitrale străine „în condițiile stabilite de articolele Convenției”, adică fără a contravine termenelor, regulilor și procedurilor stipulate de tratat.

Recunoașterea unei sentințe arbitrale străine este o condiție prealabilă necesară executării silite, semnificând recunoașterea efectelor acesteia, cu excepția puterii executorii. Noțiunea de „executare” din cuprinsul art. III are înțelesul exclusiv al procedurii de „recunoaștere și executare” ce constă în procedura de verificare a condițiilor de regularitate internațională, prevăzute de art. 476 Cod de procedură

civilă, în privința sentinței arbitrale invocate.

În conformitate cu art. 475¹ alin. (1) și (6) din Codul de procedură civilă, cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine se prezintă curții de apel în a cărei circumscripție se află domiciliul/reședința sau sediul părții împotriva căreia este invocată hotărârea arbitrală străină, iar în cazul în care aceasta nu are domiciliul/reședința sau sediul în Republica Moldova ori domiciliul/reședința sau sediul acesteia nu sunt cunoscute – curții de apel în a cărei circumscripție sunt situate bunurile acesteia.

Cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine pe teritoriul Republicii Moldova poate fi înaintată în termen de 3 ani de la data la care hotărârea arbitrală străină a devenit obligatorie în conformitate cu legea statului unde a avut loc arbitrajul. Repunerea în termen, în cazul în care acesta a fost omis din motive întemeiate, este reglementată de art. 116.

Conform art. 475³ alin. (1) lit. a) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, după ascultarea explicațiilor părților și examinarea probelor prezentate de acestea, instanța judecătorească emite o încheiere integrală: a) cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silită a hotărârii arbitrale străine sau cu privire la refuzul de a încuviința executarea silită a hotărârii arbitrale străine.

În temeiul hotărârii arbitrale străine și a încheierii irevocabile emise în conformitate cu alin. (1) lit. a) din prezentul articol, instanța judecătorească menționată la art. 475¹ alin. (1) eliberează titlul executoriu care servește drept temei pentru inițierea procedurii de executare în condițiile Codului de executare.

În corespundere cu prevederile art. 476 al Codului de procedură civilă, (1) recunoașterea și executarea hotărârii arbitrale străine pot fi refuzate numai la cererea părții împotriva căreia sunt invocate dacă această parte prezintă instanței de judecată probe doveditoare că: a) una dintre părțile convenției arbitrale nu avea capacitate deplină de exercițiu sau convenția arbitrală nu este valabilă potrivit legii căreia părțile au subordonat-o ori, în lipsa stabilirii acesteia, potrivit legii țării în care a fost pronunțată hotărârea; sau b) partea împotriva căreia este emisă hotărârea nu a fost informată în modul corespunzător cu privire la desemnarea arbitrului sau cu privire la procedura arbitrală ori, din alte motive, nu a putut să își prezinte mijloacele sale de apărare; sau c) hotărârea a fost pronunțată asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală sau care nu cade sub incidența condițiilor convenției arbitrale ori hotărârea conține dispoziții asupra unor chestiuni ce depășesc limitele convenției arbitrale; sau d) constituirea tribunalului arbitral sau procedura arbitrală nu a corespuns convenției părților ori, în lipsa unei asemenea convenții, nu a fost conform legii țării în care a avut loc arbitrajul; sau e) hotărârea arbitrală nu a devenit obligatorie pentru părți sau a fost desființată ori executarea ei a fost suspendată de instanța judecătorească sau de o autoritate competentă a țării în care sau conform legii căreia ea a fost pronunțată.

(2) Recunoașterea și încuviințarea executării silită a hotărârii arbitrale străine pot fi refuzate, de asemenea, dacă instanța judecătorească constată că: a) obiectul litigiului nu poate fi soluționat prin arbitraj conform legii Republicii Moldova; sau b) recunoașterea sau încuviințarea executării silită a hotărârii arbitrale contravine ordinii publice a Republicii Moldova.

(3) Lipsa valabilității convenției arbitrale conform alin. (1) lit. a) nu poate servi drept temei pentru refuzul de a recunoaște sau de a executa hotărârea arbitrală străină dacă partea care invocă acest temei a participat la constituirea tribunalului arbitral

sau, în cazul în care nu a participat la constituirea tribunalului arbitral, a participat în procedura arbitrală și, anterior depunerii apărării, nu a ridicat excepția de lipsă a competenței tribunalului arbitral pe temei de lipsă a valabilității convenției arbitrale.

(4) Lipsa informării cu privire la desemnarea arbitrului conform alin. (1) lit. b) nu poate servi drept temei pentru refuzul de a recunoaște sau de a executa hotărârea arbitrală străină dacă partea care invocă acest temei a participat în procedura arbitrală și, anterior depunerii apărării, nu a ridicat excepția de lipsă a competenței tribunalului arbitral pe temei că tribunalul arbitral a fost constituit cu încălcarea legii aplicabile.

(5) Depășirea limitelor convenției arbitrale conform alin. (1) lit. c) nu poate servi drept temei pentru refuzul de a recunoaște sau de a executa hotărârea arbitrală străină dacă partea care invocă acest temei a participat în procedura arbitrală și, cunoscând depășirea limitelor convenției arbitrale de către tribunalul arbitral, nu a ridicat excepția de depășire a limitelor convenției arbitrale de către tribunalul arbitral.

(6) În cazul în care deciziile asupra chestiunilor cuprinse în convenția arbitrală pot fi delimitate de cele care nu sunt cuprinse în ea, partea hotărârii arbitrale străine care conține decizii asupra chestiunilor cuprinse în convenția arbitrală poate fi recunoscută și executată.

Conform materialelor dosarului, la 19 aprilie 2023, creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” (Federația Rusă), reprezentat de avocatul Ion Cerga, a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere împotriva debitorului SA „Moldavskaia GRES” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, eliberarea titlului executoriu și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea înaintată de creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” împotriva debitorului SA „Moldavskaia GRES”, Republica Moldova, privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, eliberarea titlului executoriu și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a recunoscut și încuviințat executarea pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022 privind încasarea de la SA „Moldavskaia GRES”, Republica Moldova, numărul de identificare 1004615000423, în favoarea ООО „БелгорхимпромЭнерго”, numărul de identificare 1107847037803, 11 894,73 dolari SUA, precum și cheltuielile pentru plata taxelor de înregistrare și arbitraj în valoare de 267 001,60 de ruble, în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii.

S-a dispus eliberarea titlului executoriu conform hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr.M-162/2021 din 06 iunie 2022 în privința debitorului SA „Moldavskaia GRES”, cod fiscal 1004615000423, care are sediul pe teritoriul Republicii Moldova.

S-a încasat de la SA „Moldavskaia GRES”, cod fiscal 1004615000423, în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго”, numărul de identificare 1107847037803, taxa de stat în mărime de 6 423 de lei, cheltuieli pentru traducerea autorizată în mărime de 26 200 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 17 000 de lei, în total suma de 49 623 de lei.

S-a încasat de la SA „Moldavskaia GRES”, cod fiscal 1004615000423, în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго”, numărul de identificare 1107847037803, cheltuieli legate de apostilarea actelor judecătorești în sumă de 17 920 de ruble, cât și cheltuieli judecătorești legate de expedierea documentelor în sumă de 3 636 de ruble, în total suma de 21 556 de ruble, în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

Or, creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго”, numărul de identificare 1107847037803, își are sediul în Federația Rusă, cu sed. 197374, or. Sanct-Petersburg, șos. Torfianaia, 7, lit. B, of. 28.

Iar, debitorul Societatea pe Acțiuni de tip închis „Moldavskaia GRES”, cod fiscal 1004615000423, are sediul pe teritoriul Republicii Moldova, or. Dnestrovsc.

Din conținutul cererii rezultă că raporturile juridico-civile care au dat naștere obligațiilor sinalagmatice dintre ООО „БелгорхимпромЭнерго” și SA „Moldavskaia GRES” este contractul nr. 264-18 din 12 noiembrie 2018 de acordarea serviciului-lucrărilor, în baza căruia ООО „БелгорхимпромЭнерго” s-a obligat să presteze servicii SA „Moldavskaia GRES”, iar ultima la rândul său să achite contravaloarea acestora.

Astfel, în urma raporturilor civile conform acestui contract, s-a format datoria beneficiarului SA „Moldavskaia GRES” față de executorul ООО „БелгорхимпромЭнерго”, deoarece prima a refuzat să le achite lucrările executate.

Prin urmare, ООО „БелгорхимпромЭнерго” a inițiat proces civil, acțiunea fiind depusă, conform condițiilor contractuale prin care a fost aleasă instituția examinării litigiilor concretă, către Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse.

Prin hotărârea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr. M-162/2021 din 06 iunie 2022, s-a dispus încasarea în total a sumei de 11 894,73 de dolari SUA și 267 001,60 de ruble de la SA „Moldavskaia GRES” în beneficiul ООО „БелгорхимпромЭнерго”, (vol. I, f.d. 127-162, 203-226).

Completul de judecată observă că hotărârea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr. M-162/2021 din 06 iunie 2022 este legalizată notarial și apostilată conform Convenției de la Haga din 05 octombrie 1961 (vol. I, f.d. 163-164).

Succesiv, Completul de judecată atestă că debitorul SA „Moldavskaia GRES” a contestat hotărârea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr. M-109/2020 din 23 iulie 2021 pe cale de apel și recurs, stabilite conform legislației Federației Ruse.

Prin rezoluția Curții districtuale de arbitraj din Moscova nr. A40-196891/22-63-1500 din 09 noiembrie 2022 (pronunțată la 11 noiembrie 2022) și încheierea Curții districtuale de arbitraj din Moscova nr. A40-196891/2022 din 31 martie 2023, contestațiile SA „Moldavskaia GRES” (Republica Moldova) au fost respinse, fiind menținută fără modificări hotărârea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr. M-162/2021 din 06 iunie 2022.

Astfel, hotărârea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de

Comerț și Industrie a Federației Ruse nr. M-162/2021 din 06 iunie 2022 a devenit irevocabilă și executorie.

Completul de judecată special notează că, deși, debitorul SA „Moldavskaia GRES” au menționat atât în cererea de recurs, cât și în referința depusă la Curtea de Apel Chișinău, că nu sunt de acord cu cererea privind recunoașterea hotărârii arbitrale străine și eliberarea documentului executiv, contrar prevederilor art. 476 din Codul de procedură civilă, nu a prezentat probe doveditoare în acest sens.

La capitolul dat, instanță de recurs reiterează că, Actul internațional cel mai important în domeniul recunoașterii și executării silite a hotărârilor arbitrale, de care urmează să se țină cont instanțele de judecată naționale este Convenția de la New York din 10 iunie 1958 privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrate străine, în vigoare pentru Republica Moldova de la 17 decembrie 1998.

La interpretarea Convenției de la New York din 1958 urmează să se țină cont de următoarele principii și reguli: principiul prezumției eficacității sentinței și convenției arbitrale; principiul interpretării Convenției, în favoarea producerii efectelor sentințelor arbitrale străine; principiul interdicției de a se expune pe fondul litigiului prevăzut de sentința arbitrală; principiul interpretării restrictive a temeiurilor de refuz, în recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine și admiterea refuzului în recunoașterea executării acestora, doar în cazuri excepționale; regula aplicării dreptului mai favorabil eficacității internaționale a sentințelor arbitrale; regula sarcinii probației incumbate pârâtului.

Prin recunoașterea hotărârii arbitrale străine se înțelege operațiunea de constatare a existenței și de acceptare a efectelor unei hotărâri arbitrale străine, adică atribuirea autorității de lucru judecat care exclude rejudecarea aceluiași caz, conform procedurilor interne.

Sarcina probației în procedura de examinare a cererii de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine aparține debitorului, or, Convenția instituie o prezumție *juris tantum* de regularitate a sentinței arbitrale.

De asemenea, instanța judecătorească care examinează cererea privind recunoașterea și executarea hotărârii arbitrale străine, nu este în drept să reexamineze fondul hotărârii arbitrale străine; să revizuiască hotărârea arbitrală străină; să modifice hotărârea arbitrală străină; să administreze probe suplimentare privind situația litigioasă. Instanța de judecată nu are competența să schimbe concluziile tribunalului arbitral, chiar dacă arbitrii au ajuns la concluzii greșite în privința circumstanțelor cauzei.

Instanța va verifica doar existența sau lipsa temeiurilor de refuz a recunoașterii și executării hotărârii arbitrale străine.

Prin urmare, verificarea condițiilor de regularitate a hotărârii arbitrale străine se realizează în cadrul unui control judiciar limitat care exclude posibilitatea reexaminării în fond a litigiului, atât din punct de vedere al dreptului Republicii Moldova, cât și din punct de vedere al dreptului străin.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Curtea de Apel Chișinău corect a constatat, în conformitate cu Convenția de la New York din 10 iunie 1958 și Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, că în speță sunt întrunite condițiile de act arbitral străin definitiv, pasibil recunoașterii și încuviințării executării silite pe teritoriul Republicii Moldova, or, acesta emană de la un tribunal valabil constituit în țara sa de origine, care este parte la respectiva Convenție, iar legalitatea hotărârii arbitrale străine a fost confirmată în jurisdicția

Federației Ruse, creditorul a îndeplinit criteriile de admisibilitate a cererii, neexistând niciun impediment capabil să obstrucționeze procedura de recunoaștere și încuviințare conform art. V din Convenție pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, încheiată la New York la 10 iunie 1958 și art. 475-476 din Codul de procedură civilă, admiterea cererii aflându-se la adăpostul certitudinii juridice, legalității și temeiniciei.

Or, la caz, actele prezentate de creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” în susținerea cererii au fost perfectate în limba țării emitente și traduse în conformitate cu prevederile Convenției și art. 475¹ din Codul de procedură civilă a Republicii Moldova. Hotărârea arbitrală, a cărei recunoaștere și executare se solicită, este pronunțată pe teritoriul Federației Ruse. Respectiv, la depunere cererii, au fost respectate prevederile art. 475¹ din Codul de procedură civilă a Republicii Moldova.

În opinia instanței de recurs, Curtea de Apel Chișinău just a constatat că, în speță, nu au fost întrunite temeiurile prevăzute la art. 476 din Codul de procedură civilă de a refuza recunoașterea și executarea silită pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr. M-162/2021 din 6 iunie 2022.

La aspectul dat este relevant că atât Republica Moldova, cât și Federația Rusă sunt parte la Convenția privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, adoptată la New York la 10 iunie 1958, iar potrivit materialelor dosarului, și anume extraselor din Registrele publice, creditorul și debitorul au capacitate deplină de exercițiu.

Totodată, potrivit deciziei arbitrale străine, SA „Moldavskaia GRES” a fost informată în modul corespunzător cu privire la desemnarea arbitrului și cu privire la procedura arbitrală. De asemenea, nu s-a stabilit că hotărârea a fost pronunțată asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală sau care nu cade sub incidența condițiilor convenției arbitrale ori hotărârea conține dispoziții asupra unor chestiuni ce depășesc limitele convenției arbitrale, or, prin cererea depusă ООО „БелгорхимпромЭнерго” a solicitat încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată. Constituirea tribunalului arbitral sau procedura arbitrală a corespuns convenției părților, deoarece în contractul nr. 264-18 din 12 noiembrie 2018 părțile au convenit că toate litigiile apărute în timpul executării prezentului contract, pentru care nu s-a ajuns la un acord pe cale amiabilă, vor fi remise Curții de Arbitraj Comercial Internațional pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse, pe baza Regulamentului Curții de Arbitraj Comercial Internațional din Federația Rusă.

Deopotrivă, din materialele dosarului rezultă că hotărârea arbitrală a devenit obligatorie pentru părți, nu a fost desființată, executarea ei nu a fost suspendată de instanța judecătorească sau de o autoritate competentă a țării în care sau conform legii căreia ea a fost pronunțată.

Totodată, nu a fost stabilit nici faptul că obiectul litigiului nu poate fi soluționat prin arbitraj conform legii Republicii Moldova, precum și faptul că recunoașterea sau încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale ar contraveni ordinii publice a Republicii Moldova.

În ipoteza acestor circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Curtea de Apel Chișinău corect a recunoscut și a încuviințat executarea pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de la Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse nr. M-162/2021

din 06 iunie 2022 privind încasarea de la SA „Moldavskaia GRES” în favoarea ООО „БелгорхимпромЭнерго” 11 894,73 de dolari SUA și cheltuielile pentru plata taxelor de înregistrare și arbitraj în valoare de 267 001,60 de ruble, precum și a dispus eliberarea titlului executoriu, conform acestei hotărâri arbitrale, în temeiul art. 475³ alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Cu titlu subsecvent, Completul de judecată ajunge la concluzia că, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a dispus compensarea cheltuielilor de judecată suportate de către ООО „БелгорхимпромЭнерго” din contul debitorului SA „Moldavskaia GRES”. Or, în conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Iar, în corespundere cu art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În sensul art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii. Iar, art. 90 lit. i) și l) din Codul de procedură civilă prevede că, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică și alte cheltuieli necesare, suportate de instanță și de participanții la proces.

La caz, Completul de judecată atestă că, potrivit ordinului de încasare a numerarului din 18 aprilie 2023, la depunerea cererii în instanța de judecată, ООО „БелгорхимпромЭнерго” a achitat în bugetul de stat taxa de stat în cuantum de 270 de lei, iar la 17 mai 2023 a achitat suplimentar suma de 6 153 de lei, în baza încheierii din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău (vol. I, f.d. 1, vol. II f.d. 33).

Totodată, instanța de recurs observă că, în legătură examinarea prezentei cauze, creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” a suportat cheltuieli pentru traducerea autorizată în sumă de 26 200 de lei, fapt confirmat prin bonurile anexate la dosar (vol. I, f.d. 14-16), cheltuieli legate de apostilarea actelor judecătorești în sumă de 17 920 de ruble, fapt confirmat prin chitanțele de la f.d. 17-19, vol. I, cât și cheltuieli judecătorești legate de expedierea documentelor din Federația Rusă în Republica Moldova în sumă de 3 636 de ruble, fapt confirmat prin actul de executare a lucrărilor din 31 decembrie 2022 (vol. I, f.d. 20-21).

La fel, este relevant că, în cadrul prezentului proces, creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” a fost asistată și reprezentată în instanța de judecată de avocatul Ion Cerga, în baza mandatului de avocat seria MA nr. 1138189 din 18 aprilie 2023 și procurii din 12 februarie 2023 (vol. I, f.d. 6-8). Iar, în temeiul contractului de prestare a serviciilor de asistență juridică și conform bonului de plată seria DAA nr. 7567297 din 02 august 2022, ООО „БелгорхимпромЭнерго” a achitat avocatului Ion Cerga suma de 17 000 de lei pentru asistența juridică acordată în prezenta cauză (vol. I, f.d. 9).

Astfel, prin prisma art. 94 alin. (1) și art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” are dreptul de a-i fi compensate din contul debitorului SA „Moldavskaia GRES” cheltuielilor de judecată suportate și cheltuielile de asistență juridică.

În privința cheltuielilor de asistență juridică, instanța de recurs notează că,

reieșind din practica judiciară în instanțele naționale și recomandarea Consiliului Uniunii Avocaților din 30 martie 2012 privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, ținând cont de esența prezentei spețe, munca efectiv depusă de către avocatul Ion Cerga, precum și de faptul că ООО „БелгорхимпромЭнерго” a avut câștig de cauză, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a apreciat suma de 17 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică ca fiind una rezonabilă și proporțională, corespunzătoare circumstanțelor de fapt ale cauzei și susceptibilă compensării.

Din considerentele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 269-270 și art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Societatea pe Acțiuni de tip închis „Moldavskaia GRES”, reprezentată de avocatul Serghei Covali și se menține încheierea din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea depusă de creditorul ООО „БелгорхимпромЭнерго” (Federația Rusă) împotriva debitorului Societatea pe Acțiuni de tip închis „Moldavskaia GRES” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, eliberarea titlului executoriu și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Lilia Roic-Botezatu

Oxana Parfeni